

در جلسه شورای شهر تهران چه گذشت

شورا در حاشیه

شرق: روز گذشته حاشیه بر متن در شورای شهر تهران غلبه داشت. خبرنگاران به‌دنبال تأیید یا رد خبر بازداشت یک عضو شورای شهر ششم و استعفای شهردار تهران بودند. یکی از روزنامه‌های صبح از حضور سه عضو شورای شهر تهران در دستگاه‌های نظارتی و احتمال بازداشت یکی از اعضا خبر داده بود و شایعه استعفای شهردار تهران را هم مطرح کرده بود.

صفحه ۱۰

چهارشنبه ۷ تیر ۱۴۰۲ • ۹ ذی‌الحجه ۱۴۴۴ • ۲۸ ژوئن ۲۰۲۳ • سال بیستم • شماره ۴۵۸۸ • ۱۲ صفحه • ۱۵۰۰۰ تومان

سرمقاله

مثلت تحریم، تورم و قطعی برق

سیمای تولید در آستانه روز صنعت و معدن

امیرحسام اسحاقی

استاد دانشگاه

در آستانه نکوداشت روز ملی صنعت و معدن و در دهه تولید و تجارت (یکم تا دهم تیر)، بار دیگر فرصتی برای تبیین جایگاه و انعکاس چالش‌های بخش تولید، به‌ویژه صنعت و معدن فراهم شده است. در آیین بزرگداشت این روز که هرساله مراسمی با حضور مسئولان عالی دولت، برخی نمایندگان و اعضای کمیسیون صنایع و معادن و کمیسیون ویژه جهش و رونق تولید مجلس شورای اسلامی، مدیران استانی، فعالان و تجار و محوریت شکل‌ها و انجمن‌های صنعتی، معدنی، بازرگانی و صنفی در تهران برگزار می‌شود، علاوه بر تجلیل از صنعتگران، معدن‌کاران، کارآفرینان، صاحبان فناوری و طرح‌های نوین، شهرگک‌ها و خوشه‌های صنعتی و پیش‌کسوتان برگزیده ملی صنعت و معدن، برای تولیدکنندگان و مدیران شرکت‌های بزرگ صنعتی نیز فرصتی فراهم می‌شود تا درباره مسائل و چالش‌های تولید و تجارت تبادل نظر کنند. میزان تولید و فروش، سود عملیاتی پیش از کسر مالیات، ارزش موجودی انبار کالای ساخته‌شده، هزینه‌های انرژی مصرفی و تحقیق، نوآوری و آموزش نیروی انسانی، ارزش صادرات، تعداد نیروی انسانی بیمه‌شده، دانش‌بنیان‌بودن، عمق ایجاد زنجیره ارزش، مشتری‌مداری و گواهینامه‌های معتبر کیفیت محصول، معیارهای اصلی انتخاب واحدهای نمونه صنعتی-معدنی در دهه تولید و تجارت است. در این دهه، هم‌زمان از طرح‌های جدید صنعتی و معدنی در سراسر کشور نیز رونمایی می‌شود.

بخش صنعت، معدن و تجارت اکنون بالغ بر ۳۰ درصد تولید ناخالص داخلی و ۳۵ درصد اشتغال را دربر می‌گیرد. این بخش در تعامل با بیش از ۷۰ هزار واحد صنعتی، ۱۲ هزار معدن، سه میلیون واحد صنفی، ۹۰ هزار انبار، ۴۰ هزار بازرگان خارجی و...، بیشترین تعداد عوامل مولد اقتصادی را در خود جای داده است. معدن، صنایع معدنی به تنهایی حدود هفت درصد از تولید ناخالص داخلی کشور را به خود اختصاص داده‌اند. کل ذخایر اثبات‌شده معادن ایران با ۶۸ نوع ماده معدنی حدود ۶۰ میلیارد تن برآورد شده که با اجرای اولویت اکتشافی در گستره‌ای به مساحت ۵۰۰ هزار کیلومترمربع به بیش از صد میلیارد تن افزایش می‌یابد.

بر اساس اطلاعات مرکز آمار ایران، روند فصلی و سالانه رشد معادن از نیمه سال ۱۳۹۷ به‌جز سه فصل، به علت کاهش فعالیت‌ها، تغییر نحوه محاسبه ارزش افزوده معدن، تعریف محدوده بخش معدن، نوع قیمت‌گذاری مواد معدنی و نرخ تورم کالاهای معدنی، منفی بوده و بدون فعال‌سازی ظرفیت‌ها، احیای معادن تعطیل‌شده و توسعه سرمایه‌گذاری‌های جدید به‌ویژه در زنجیره‌های پایین‌دست و فرآوری مواد، این‌رو روند همچنان تداوم خواهد داشت. معادن در حال بهره‌برداری کشور در سال ۱۴۰۰ فقط دومیلیون و ۱۹۸ هزار میلیارد ریال ارزش افزوده داشتند.

گرچه وزارت صمت دولت سیزدهم مانند دولت‌های پیشین اعلام کرد از ابتدای شروع به کار این دولت، با مسئله‌شناسی بخش‌های صنعت و اقتصاد ایران، پنج راهبرد اساسی گسترش اقتصاد دانش‌بنیان، تنظیم سودآوری فعالیت‌ها، ارتقای توانمندی و هم‌افزایی کسب‌وکارها، گسترش تعاملات بین‌المللی و اصلاح حکمرانی بخش صنعت، معدن و تجارت را در دستور کار خود قرار داده است، اما تحول چشمگیری در بهبود فعالیت‌های اقتصادی و صنعتی دیده نمی‌شود. در راهبرد نخست، علاوه بر گسترش اقتصاد دانش‌بنیان و رشد فزاینده نوآوری و تولید محصولات فناورانه، تغییر اولویت‌ها و روش‌های تولید و تجارت نیز در اولویت قرار گرفت. راهبرد دوم به دنبال تنظیم و افزایش سودآوری فعالیت‌های اقتصادی مولد بود. با راهبرد سوم یعنی راهبرد ارتقای توانمندی و هم‌افزایی کسب‌وکارها، قرار شد منابع و سرمایه‌های کشور مانند منابع طبیعی، ماشین‌آلات و سرمایه انسانی در مسیر دستیابی به تولید، اشتغال، مهار تورم و رونق تجارت خارجی قرار گیرد. راهبرد بعدی، به دنبال گسترش تعاملات بین‌المللی برای کسب جایگاه ایران در حلقه‌های مهم و تأثیرگذار زنجیره‌های تأمین بین‌المللی و منطقه‌ای بوده است و در نهایت، راهبرد پنجم که برای اصلاح حکمرانی بخش صنعت، معدن و تجارت، بر اولویت‌گذاری، تنظیم‌گری، تسهیل‌گری، نظارت و هم‌افزایی اهداف این بخش تمرکز یافت.

گزارش‌های بخش خصوصی و آمارهای رسمی سازمان‌های ذی‌ربط ازجمله مرکز آمار ایران، بانک مرکزی و... نشان می‌دهد که این راهبردها تاکنون محقق نشده و بخش صنعت، معدن و تجارت همچنان تحت فشار تحریم‌های بین‌المللی، محدودیت‌های صادراتی، کمبود مواد اولیه، گرانی ماشین‌آلات و قطعات و تجهیزات، کمبود سرمایه در گردش، ضعف صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک در ارائه تسهیلات تولید، بی‌ثباتی نرخ ارز، بالابودن نرخ بهره اولیه، قیمت‌گذاری‌های دستوری، نبود استراتژی و برنامه توسعه صنعتی، تعیین دستوری حاشیه سود شرکت‌ها، نوسانات بازار سرمایه، ابهام در قوانین، رکود تورمی، عدم هماهنگی در زنجیره تأمین، پایین‌بودن کیفیت محصولات صنعتی، سوءمدیریت، تورم و کاهش مصرف ناشی از تقلیل قدرت خرید مردم، کمبود انرژی برق و... با چالش‌های روزافزونی دست‌وپنجه نرم می‌کند.

ادامه در صفحه ۵

«شرق» اهداف آمریکا از تلاش جدی‌تر برای دخالت در تحولات قره‌باغ را بررسی می‌کند

بازی‌های جدید قفقاز

گزارش تیتربک را در صفحه ۳ بخوانید

عکس: محمدامین نجفی، باشگاه خبرنگاران جوان

یادداشت

لزوم توافق جدید برای بهبودروابط ایران و اعراب

اردوان امیراصلانی

تلاش برای عادی‌سازی روابط که در ماه‌های اخیر به‌طور خیره‌کننده‌ای بین تهران و قدرت‌های اصلی جهان عرب شتاب گرفته است، به‌طور ملموس زمینه‌های مساعدی را برای ثبات در خاورمیانه و توسعه فزاینده روابط تجاری و مالی فراهم می‌کند. مسلمان این منطقه ناپایدار مجدداً توازن استراتژیک بزرگی را به لطف تعاملات دیپلماتیک تجربه می‌کند که پیامدهای مهمی برای آینده آن دربر خواهد داشت.

این تغییر جهت تا حد زیادی نتیجه آگاهی از میزان قدرت نظامی ایران و ظرفیت آن برای تغییر موازنه منطقه‌ای برای اجتناب از انزواست. این دیدگاه که به‌طور ملموس با حملات به زیرساخت‌های نفتی عربستان در سپتامبر ۲۰۱۹ آشکار شد، بلافاصله توسط همه کشورهای همسایه در خلیج فارس جدی گرفته شد و بدین ترتیب روند عادی‌سازی روابط با تهران آغاز شد. با درنظرگرفتن موفقیت‌های دیپلماتیک اخیر در زمینه تجارت و سرمایه‌گذاری به‌ویژه با عربستان سعودی به عنوان بزرگ‌ترین قطب اقتصادی در خاورمیانه، می‌توان استنباط کرد که ایران توازن قوا را با صبر استراتژیک به نفع خود تغییر داده است. تمام همسایگان ایران به این اصل بدیهی توجه دارند که نامنی منطقه برای توسعه اقتصادی آنها نتیجه معکوس دارد.

به نظر می‌رسید که با قطع روابط دیپلماتیک بین عربستان سعودی و ایران از ژانویه ۲۰۱۶، جبهه مشترک کشورهای عربی نفت‌خیز حاشیه خلیج فارس به اتفاق آرا بر علیه تهران شکل گرفته است. امارات، کویت و حتی قطر پرسنل دیپلماتیک خود را از ایران فراخواندند و بحرین نیز به نوبه خود از همسایه سعودی الگوبرداری کرد. تنها عمان بی‌طرفی سنتی و کانال دیپلماتیک خود را با ایران حفظ کرد. اما امروز همگی تصمیم گرفته‌اند که به «دشمن» دیروز نزدیک شوند. برخلاف غربی‌ها، همسایگان عرب ایران از هرگونه ملامت و قضاوت درباره وضعیت داخلی کشور برهیز می‌کنند و متقابلاً انتظار دارند تهران نیز به این تسامح پاسخ دهد.

این نگرش به عنوان یک تسهیل‌کننده سیاسی عمل می‌کند. به دنبال توافق منحصربه‌فرد بین عربستان سعودی و ایران که در ماه مارس گذشته اعلام شد، امارات نیز مصمم است تا جایگاه خود را به عنوان شریک اقتصادی پیشرو ایران در مقیاس منطقه‌ای بازابد. سطح تجارت بین ایران، امارات، قطر و کویت در سال ۲۰۲۲ به رقم تقریبی ۳۵ میلیارد دلار رسید که تنها ۲۴ میلیارد دلار آن سهم ابوظهبی بود. در حال حاضر قطر در حدود ۸۰۰ شرکت ایرانی در خاک خود تأسیس کرده و امیدوار است گردشگری دوجانبه را توسعه دهد. همچنین عمان چندین محدودیت را برای شرکت‌های ایرانی که در حال توسعه مراکز بزرگ تجارت بین‌المللی هستند، لغو کرده است. بدین‌ترتیب، تجارت دوجانبه بین مسقط و تهران در ماه مارس ۲۰۲۲ به ۱،۳ میلیارد دلار رسید که نسبت به حجم سال قبل از آن ۵۳ درصد افزایش داشته است که در نوع خود یک رکورد محسوب می‌شود. به همین ترتیب، ازسرگیری دیپلماسی بین ایران و عربستان سعودی، وعده افتتاح اتاق بازرگانی مشترک، ازسرگیری صادرات و واردات بین دو کشور و برقراری ارتباطات هوایی حکایت از پروژه‌های متعدد مالی و اقتصادی یویایی دارد که امیدواریم مستحکم و

رهبرانقلاب در دیداررئیس، مسئولان و جمعی از کارکنان قوه قضائیه:

تأمین آزادی‌های مشروع ازوظایف مهم قوه قضائیه است

♦ ملاک اصلی داوری فعالیت دستگاه‌ها، نتیجه و محصول نهایی است

پیام رهبر انقلاب به کنگره عظیم حج

صفحه ۲

روندپژوهشی مهاجرت داخلی در ایران در ۳۰ سال اخیر

یک میلیون مهاجرت داخلی در سال

معلمان برای فعالیت‌های صنفی خود احکام سنگین گرفتند

وزیر در دسترس نیست

طعم شیرینی که از صلح نصیب فوتبال خواهد شد

توافق ایران با عربستان پس از ۳ هزار روز

روایت سفر ۳۷ روزه یک نابینا

جنگیدن با چشمان بسته

درباره تصویری که انسیه خزعلی از زنان سینمای ایران ترسیم کرد

گنجی که زیر سؤال رفت

یادداشت

نگاهی به ادعاهای مصباحی مقدم

محمدرضایوسفی شیخ‌رباط

اقتصاددان و استاد دانشگاه مفید

آقای مصباحی‌مقدم در مصاحبه‌ای که در چهارم تیرماه رسانه‌ای شد، دیدگاه‌هایی را مطرح کرد که باعث تعجب کارشناسان شد. بررسی همه ادعاهای ایشان در این یادداشت کوتاه ممکن نیست؛ ازاین‌رو مروری بر برخی از آنها خواهد شد. ایشان بدون هرگونه دلیل موجه، شش برنامه قبلی را به دلیل عدم عزم دولت‌ها ناموفق دانسته است. سپس می‌گوید ولی دولت رئیسی در چارچوب سیاست‌های ابلاغی عمل کرده و متعهد به برنامه است. او به موانع ساختاری، رویایی نوشتن برنامه‌ها، عنصر کم‌تجربگی در برنامه‌نویسی، بی‌ثباتی سیاسی و امثال آن اشاره نمی‌کند. درباره عمل به برنامه آقای رئیسی، سؤال این است که ایشان متعهد به کدام برنامه بوده است؟ رئیسی مدعی بود که هفت هزار صفحه کار کارشناسی داشته است که تا به امروز کسی آن را رؤیت نکرده است.

ادامه در صفحه ۵

به نام خداوند که پناه همه بی پناهان است

تشکر خانواده جهانگیری از مشارکت کنندگان در تکریم مقام ام الشهیدان مرحومه حاجیه خانم بهرامی

مادرمان حاجیه فاطمه بهرامی برای ما و دو فرزند شهیدش، محمد و یعقوب سرمشق همه خوبیها و آموزگار عشق و ایمان و صبر بود او همیشه و در برابر همه سختی‌ها پناه و پناهگاه ما و دیگران بود که اکنون نبودش را در همه جای زندگی به وضوح می بینیم. مهر و لطف دوستان و خویشان و آشنایان در این روزهای سخت اندوه و سوگ مهم ترین مایه تسلائی ما بوده است. از این رو وظیفه می دانیم از همه آثانی که با حضور در مراسم تدفین و تحریم در سیرجان، کرمان و تهران همدرد و همراه بودند و یا با ارسال و انتشار پیام های مکتوب و تلفنی و رسانه ای به یاد او و ما بودند، صمیمانه قدردانی کنیم. سپس گزار عنایت های ویژه «مراجعات عظام و دفاتر ایشان، روسای محترم قوای مجریه و قضائیه و رئیس محترم مجمع تشخیص مصلحت، معاون اول محترم رئیس جمهور، جنابان آقایان دکتر سید محمد خاتمی، دکتر حسن روحانی،آیت الله سید حسن خمینی، علی اکبر ناطق نوری، دکتر علی لاریجانی، دکتر محمدرضا عارف، مشاوران محترم مقام معظم رهبری، فرمانده محترم نیروی قدس سپاه پاسداران، وزیران و معاونین محترم روسای جمهور در دولت های مختلف، نمایندگان محترم مجلس و مدیران ارشد دولت و روسای نهادهای در ادوار مختلف، مقامات نظامی و انتظامی، کارآفرینان و فعالان اقتصادی و صنعتی،بانک ها، اتاق های بازرگانی، تجار، تولید کنندگان، روحانیون و دانشگاهیان معزز، احزاب سیاسی، مدیران و فعالان رسانه های مکتوب و مجازی، نهادهای مذهبی و مدنی و صنفی و شهروندان عزیز و نیز مسئولین استان کرمان خصوصا نماینده محترم ولی فقیه، استاندار و مجمع نمایندگان استان، امام جمعه و فرماندار سیرجان و مسئولین دستگاههای دولتی در استان، به ویژه مسئولین بنیاد شهید و امورایثارگران» هستیم. از خداوند متعال برای همگان آرزوی سلامت و عزت روز افزون داریم.

ابراهیم، اسحاق، مهدی، زهرا و شهناز جهانگیری و سایر بستگان